

RAPPORT FRÅN JONS BIUG:

I somras, 30:e juli till 4:e augusti, höll jag en träff hemma på gården, en biug som jag kallar det, för alla som är intresserade av "självhushållning". Att jag kallar den för biug, istället för läger eller festival eller något annat beror på att jag ville skapa ett nytt begrepp till en ny sorts träff. eftersom jag tycker att det inte finns något ord som riktigt bra passar som beskrivning, även om "stämma" är det som kanske kommer närmast (som i spelmannsstämma): den bygger på att man möts i görandet och på så vis lär känna varandra och odlar sina kontakter, kunskaper och färdigheter och att alla har något att bidra med på något sätt även om det "bara" är med sin närvaro och sitt intresse! Görandet är alltså utgångspunkten för allt eftersom det är grunden i självhushållningen, det stimulerar oss som varelser på alla plan – inte minst socialt – och det ger en bra och viktig kontakt med verkligheten.

VI HADE EN BIUG, ETT FRÖ TILL NÅGOT ANNAT

JON ROSÉN

Det hela började väldigt annorlunda mot hur det var tänkt: det kom många oförutseddheter (bla ett hejdunderande åskväder precis innan), förberedelserna var mycket försenade och planeringen fick ändras mest hela tiden. Så det var ett hektiskt och svettigt göra att få ordning på det hela och det var sannerligen en prövning i improvisation.

Jag höll på att slå gräs med traktorn dagen innan biugen skulle börja, för att göra plats på lägdan så att folk skulle kunna parkera någonstans, precis när sommarens största åskväder slog till med full kraft och prakt och blixarna ljusljungade runt gården. Jag körde nästan rally med traktorn för att hinna bli klar mitt i detta spektakel, ännu var det torrt ute. Jag hann just bli färdig och sprang mot huset innan de första dropparna kom, när jag kom till dörren hade det börjat regna ganska bra och strax därpå hällde regnet ner i sjöar. Detta medförde senare lite extra trassel eftersom det blev slirigt för en del som skulle ta sig in med bilarna och många inte vågade köra in alls på gräset.

Uteköksbygget var vid träffens början på fredagen fortfarande i takbyggarstadiet, och de flesta som kommit redan hjälptes åt att få detta färdigt. På söndagen kunde vi börja använda uteköket som utrustats med vedspis

och diskbänk. Jag höll en spontankurs i surringsteknik så att vi kunde surra ihop ett tak att sitta och äta under, äntligen!

Det var en kaotisk tid under träffen, men det var fantastiskt fint att vara med om hur alla hjälptes åt och ställde upp och möttes! I arbetet pratades det med varandra, vilka man var, vad man hade i tankarna och var intresserade av med mera.

Pappersdeg och massage

Nu kunde vi ägna oss mer åt det egentliga programmet. Först ut var Gunnel, som på lördagen höll en kurs i en variant av pappermaché som är mongolisk. Det är en teknik som bygger på att man gör en deg med pappersfibrer som armering och den kan man forma till det mesta. Efter att den sedan torkat kan man skära, borra, såga, limma, måla och lacka materialet – som är både rätt så starkt och relativt brandtåligt – efter behov. Man kan göra både väldigt konstnärliga saker med många form- och färg effekter och praktiska nyttoföremål, som skålar, lådknoppar, lampskärmar etc. Vi experimenterar lite med materialets sammansättning, ytbehandling och möjligheter.

På kvällen fick vi lära oss massage som ju är så skönt när man jobbat hårt med kroppen. Det var Jenny som ställde upp som instruktör och med sprakande kamin och ljuslyktor infann sig en mysig stämning i det stora mörka

militärtältet. Först visade hon och berättade och sedan fick vi prova parvis på varandra. Det var nästan så man somnade där på liggunderlaget i gräset.

Liehantering, egen ström och dansmusik

På söndagen höll Emil i en introduktion till lieslåtter, och på måndagen tränade vi på att slå med lie, att sköta och ställa in den och att hässa hö. När söndagseftermiddagen var slut hade vi efter mycket arbete fått till två hässjor av lite olika modell och vi fick till och med berömt av en gammal självhushållarveteran som tittade in en stund.

Måndagen avslutades med att vi efter maten tog oss ner till byns gamla avlagda skola, där vi först av den mycket kunnige och insatte Göran Lengqvist fick lära oss om vad som krävs för att man ska kunna göra egen ström (vad som fungerar och vad som inte gör det, bland annat) och därefter lära oss dansa gammalt av Gunnar och Gunnel. Elin och Markus var våra duktiga musiker på fiol och gitarr!

"Eld med pinnar" och annat spännande

Tisdagen var av det lite mer spektakulära slaget: först var det den enastående intressanta skogsprofessorn emeritus Mats Hagner som med gott resultat lärde oss den mycket ovanliga, för att inte säga utdöda men en aning

återuppståndna, konsten att göra upp eld genom att drillas med en träpinne mot en bräda. Det var otroligt roligt! Detta är sann självhushållarkunskap!

Sedan visade Emil hur man går med en modernare form av slagruta (två vinklade metallpinnar), vilket var ganska underhållande eftersom det såg ut som att det skulle kunna fungera även om inte demonstranten själv (med flera) riktigt trodde på det...

På eftermiddagen gjorde jag ett experiment med att framställa så kallad ryssolja, dvs olja från näver, vilket lär vara bra till att smörja in skinn och läder med men jag kan tänka mig att det också kan vara bra till trä. Resultatet blev inte som jag trodde, men visst kom det något svart rinnande ur röret... Jag tror att tekniken måste förfinas en del och metoderna slipas. Sedan grävde vi en kokgrop som klädde med sten varefter vi eldade i den med ved som varvats med stenar så att allt blev rejält varmt. Däri kunde vi sedan (efter att elden var utbrunnen) nerlägga ett par paket av saltat, pepprat och oljat kaninkött invirat i näver. Även ett näverpaket med brödddeg lades ner tillsammans med enris innan vi täckte gropen med torvor för tillagning.

Brödet blev ingen höjdare, det var för tätt och tungt i gropen, men köttet blev delikat! Lite rotsaker och grönsaker till så hade det varit en komplett måltid.

Jag hann också med att visa och förklara

hur man gör asklut och vad det är bra till, vilket är en hel del: disk och tvätt, matlagning och fnösketillverkning.

På tisdagskvällen hade vi också en lite festligare måltid, eftersom skaran började tunnna ut och dagen därpå skulle det inte vara så många kvar. Jag visade också lite nålbindning för ett par intresserade.

Bygg en trana!

Onsdagen präglades mest av att packa ihop efter aktiviteterna, men vi hann resa stolpen och vippstängen till en sk trana också! Den har jag i efterhand gjort färdig och den fungerar väldigt bra och pryder sin plats. Den är dessutom otroligt snabb och effektiv för att få upp vatten manuellt ur en brunn!!! Mycket snabbare än både handpump/gårdspump och spann i kedja.

Var med nästa år!

Det blev på det hela taget mycket trevligt och många nya och fina bekantskaper. Och de flesta hade kunskaper och erfarenheter att utbyta.

En del saker hanns inte med och blev inte som det var tänkt, det är ledsamt och jag är den förste att beklaga det. Till exempel så blir vi tvugna att ta samarbetsverkstaden och bya-/kollektivsnacket nästa gång först. Men jag är inte den som ger mig och till nästa år så blir det ändå bättre! Uteköket är redan an-

- 1: De som ville hade matlag och åt tillsammans
- 2: Vi surrar och reser taket över "matsalen"
- 3: Det går att göra "eld med pinnar"!
- 4: Emil visar hur lieslåtter ska gå till
- 5: Papier mache' får en ny innebörd
- 6: Det är bra att få rätt muskelminne direkt
- 7: Det ska bli eld! Friktion kräver arbete
- 8: -Ja, det är ju lätt för han...
- 9: Jag visar surring: en kunskap nyttig till mycket

vändbart, idéer har hunnit prövas och erfarenheter har gjorts (organisatoriskt). Nu känner jag fler än innan och vi ska vara fler som hjälps åt att arrangera nästa gång, så att inte allt hänger enbart på mig (det är inte så klokt och praktiskt...). Så alla som vill ställa upp är enormt välkomna, det finns vitt skilda saker som behöver göras: matansvarig behövs, någon hemsideskunnig, reklamspridare, programplanerare, etc etc.

Till alla er som var här vill jag ge en stor, varm kram och ett hjärtinnerligt tack, speciellt till er som engagerade er och jobbade hårt med att få träffen att fungera!

JON ROSÉN

bor i byn Bellvik i Dorotea kommun i Västerbotten. Läs gärna hans utflyttarbrev i Åter nr 2/10 där han berättar lite om sitt liv. smedjon@gmail.com www.alternativ.nu/users/hustomten/

